

Bijlage D.

Aan de wijkraden van Haarlem,

Betreft: uitgevoerde wijziging in het maaibeheer in 2020, trends in gedachten onder Haarlemmers, reacties en antwoorden en wijziging inzet materieel voor ecologisch beheerde bermen en grasland.

Geacht wijkraadbestuur.

Graag wil ik u op de hoogte brengen van de resultaten van het in 2020 ingezette gewijzigde maaibeheer. Ik wil graag met u delen hoe de Haarlemse inwoners denken over het groen, de natuur en specifiek, de biodiversiteit. Het maaibeheer heeft een aantal reacties opgeleverd die we (geanonimiseerd) delen en onze reactie daarop. Daarop is door een deel van de Haarlemmers ook commentaar geleverd. Als we werk willen maken van vergroten van biodiversiteit, is het nodig ander materieel in te zetten, kijken waar maaien kan worden afgewisseld met het laten overstaan van vegetatie en naar uitbreidingsmogelijkheden van het ecologisch maaien.

Ik neem u weer even mee naar het begin.

Op 31 maart 2020 is de informatienota: Omvorming Maaibeheer (nr. 2020/199046) vastgesteld.

Daarin is voor een flink aantal gazons een meer ecologisch maaibeheer ingesteld. Het gaat om ca. 10% van het areaal gazons. Het ecologisch beheerd areaal is daarmee met 6% gestegen.. Omdat ecologisch beheer een heel ander uiterlijk geeft dan strak gemaaide gazons,, is het eerste jaar ingezet als proefjaar. Er is aan wijkraden, voorafgaand aan de verandering in het maaibeheer, een brief gestuurd waarin ze uitgenodigd zijn opmerkingen te geven over het ingestelde beheer, en dit ook via hun wijkmedia te delen met hun wijkbewoners. Daarbij is ook gewezen op de informatie die op de site www.natuurinjstad.nl en de FAQ op te halen is. Wijkraden en bewoners is gevraagd voor 15 september 2020 te reageren op de zichtbare veranderingen in het maaibeheer.

Trends in opvattingen over ecologisch beheer gazons en bermen.

Ook is van 4 tot 21 juni 2020 een digipanel onderzoek uitgevoerd (bijlage 1), om te peilen onder de Haarlemmers hoe aangekeken werd tegen het groen in de eigen buurt, het belang van vergroten van biodiversiteit en belang van natuur. Daaruit kwam het volgende beeld naar voren:

Haarlemmers zijn redelijk tevreden over het groen in hun buurt. Inwoners willen vooral meer bloemen in het openbaar groen. Inwoners uit Haarlem vinden vooral dat er te weinig perkjes (met in de zomer bloemen), bloembakken en bloemrijk gras in de parken in Haarlem zijn. Over bermgras, struiken, gazons en bomen zijn de meeste Haarlemmers het eens dat het huidige aanbod goed is.

Biodiversiteit is belangrijk, maar veel inwoners weten niet wat gemeente daarin doet. Zes op de tien Haarlemmers zijn niet op de hoogte van het feit dat de gemeente actief bezig is om voor voldoende biodiversiteit te zorgen. Daar tegenover staat dat bijna alle Haarlemmers biodiversiteit in en rond de stad Haarlem belangrijk vinden. Er is dan ook ruime steun voor het stimuleren van verschillende

soorten planten en dieren (ten koste van de verzorgdheid van ander openbaar groen) en het omvormen van een aantal gazons in de stad naar bloemrijke omgevingen met hoog gras.

De Groene Mug is de meest bekende organisatie die zich inzet op het gebied van natuur: zes op de tien Haarlemmers kennen de Groene Mug. De overige organisaties die zich inzetten op het gebied van natuur hebben een lagere bekendheid bij inwoners. Haarlemmers die bekend zijn met organisaties op het gebied van natuur zijn over het algemeen weinig actief betrokken bij deze organisaties.

Als het gaat om weten wat er speelt in de stad rondom natuur, willen zes op de tien Haarlemmers goed geïnformeerd worden. In lijn met deze wens om goed geïnformeerd te worden, staan ook bijna alle Haarlemmers open voor een digitaal platform met informatie over natuur en groen en gaven ze aan dit te gaan raadplegen. Een meerderheid van de Haarlemmers vindt, ondanks dat ze een dergelijk platform wel zouden raadplegen, niet dat ze nu informatie missen over natuur in de stad.

Een kwart van de Haarlemmers heeft interesse in werk als vrijwilliger in natuurgebieden.

Reacties op het gewijzigde maaibeheer.

De binnengekomen schriftelijke reacties op het maaibeheer zijn gebundeld in bijlage 2. Daarnaast zijn in deze bijlage veel mondelinge reacties opgenomen die Spaarnelanden heeft binnengekregen via de maaiploegen. In het algemeen komen de reacties redelijk overeen met het beeld uit het digipanelonderzoek. Een klein deel houdt liever vast aan het vertrouwde beeld en/of ervaart het lange gras als lastig bij het uitlaten van hun huisdier en/of het op- en afstappen van hun pleziervaartuig. Maar het overgrote deel is positief. Alle reacties zijn beantwoord; soms is een inhoudelijke reactie uitgesteld tot het moment dat alle reacties zijn besproken met het platform Groen, de beheerder Spaarnelanden en de gemeentelijke organisatie. Alle indieners van schriftelijke reacties ontvangen antwoord, zoals vermeld in de laatste kolom van de spreadsheet. De wijzigingen zullen na besluitvorming worden verwerkt en via www.natuurinjestad.nl kenbaar en zichtbaar worden gemaakt.

Het merendeel is enthousiast en zou zelfs liever meer bloemrijk gras in de woonomgeving zien. Deze zin moet dus halverwege voorgaande alinea

Op een aantal plekken stellen we mede omdat het draagvlak voor de wijziging van gazons naar bloemrijk gras groot is voor om gazons daar ook als lang bloemrijk gras te gaan beheren.

Op plaatsen waar verzoeken zijn gedaan om meer ruimte in te bouwen voor kort gras, i.v.m. uitlaten van honden, wordt het korte gras beheer weer een beetje teruggebracht, maar nooit meer dan de helft van de strook, omdat de natuur meer ruimte nodig heeft. Tips hoe hondenbezitters kunnen voorkomen dat uitwerpselen op de verkeerde plek terecht komen zijn te lezen op: www.natuurinjestad.nl.

Ecologisch beheer is vasthouden aan ingesteld beheer.

Op tal van plekken, ook in de natuurkerngebieden blijkt duidelijk dat het vasthouden aan het ingestelde beheer uiteindelijk bijna altijd leidt tot een grotere soortenrijkdom. Dat is ook bekend van beheer in natuurgebieden. Afwijken van die regel kan aan de orde zijn als de vervuiling met meststoffen, bestrijdingsmiddelen, afval, of flinke wijzigingen in het grondwaterbeheer, het effect van de beheermaatregel overstijgt. Niet overal is optimalisatie van soortenbeheer gewenst en nodig. De natuur heeft ook overstaande plekken nodig met ruigten waar niets gebeurt, behalve het tegengaan van dichtgroeien door spontane vestiging van struiken en bomen.

Voor het maaibeheer is geleidelijk minder vaak maaien een optie op lange termijn. Daarvoor is nodig dat de voedingsstoffenbalans in de bodem laag is, het aandeel van de biomassa van grassen laag en een open structuur is gerealiseerd. Te vroeg overgaan tot een lage maaifrequentie leidt tot vergrassing en het verdwijnen van bloeiende planten en insecten, dus vermindering van de biodiversiteit.

Algemene indruk van het uitgevoerde maaibeheer in 2020.

Het maaibeleid is het seizoen door gevolgd. Het algemene beeld is dat met veel vakmanschap is gewerkt, zoals:

- de veranderingen in het maaien zijn in het algemeen goed doorgevoerd
- Spaarnelanden heeft een goed overzicht van kwetsbare planten en plekken met kwetsbare fauna en heeft deze goed ontzien.
- Het verschrallingsbeheer werkt goed door. Op veel plaatsen is het plantendek goed bezet door bloeiende planten en is de vegetatiestructuur open genoeg voor een blijvend goede situatie voor soortenrijk grasland.
- Er is in het algemeen goed geanticipeerd op natte perioden, zodat er geen diepe sporen ontstonden. Alleen percelen die door derden worden beheerd of die uitbesteed zijn omdat Spaarnelanden daarvoor het materieel niet heeft, lieten soms een minder wenselijk resultaat zien. Met andere partijen die op het Haarlemse grondgebied werken, wordt afstemmingsoverleg gevoerd of voorbereid.

Materieel voor goed ecologisch maaibeheer.

Het eigen materieel voor ecologisch maaibeheer kan nog wel worden verbeterd. Spaarnelanden wil ook investeren in een maaisystematiek van afmaaien met een schotelmaaier, het maaisel enkele dagen laten liggen en daarna pas bijeenbrengen met een mechanische hark en afvoeren. Deze systematiek wordt ingezet voor de ecologisch meest waardevolle bermen en graslanden. Voor het pure verschrallingsbeheer wordt het klepelmaaien voortgezet, met het nog niet afgedankte materieel.

Monitoren van veranderingen om bloemrijk gras te realiseren.

Van een aantal gazons waarvan het maaibeheer is gewijzigd naar bloemrijk gras, wordt de bodemstructuur en vegetatieontwikkeling gevolgd. Deze moeten representatief zijn voor alle situaties van omvorming.

Ik verwacht dat daardoor in Haarlem de biodiversiteit verder wordt vergroot en het groen er nog aantrekkelijker uit gaat zien.

Met vriendelijke groet,

Sjoerd Andela,

stadsecoloog.

Bijlage 1. Digipanelonderzoek 2020 over groen, natuur en biodiversiteit.

Bijlage 2. Reacties en antwoorden op gewijzigd maaibeheer 2020